

HENKILÖKUVASSA PEKKA VUORINEN

Betoni lehden henkilögalleriassa on haastateltavana diplomi-insinööri *Pekka Vuorinen* (s. 1960 Porvoossa).

1 Pekka Vuorinen tietää kokemuksesta, että valmisbetoni- ja standardointimiehen maailmoissa on sekä eroja että samankaltaisuuttakin. Iso ero on se, että työmaalla asiat ratkaistaan heti, standardoinnissa tulosten syntyminen kestää pitkään. Hitaus ei kuitenkaan ole välttämättä kielteistä: hosumalla ei synny hyviä standardeja.

Pekka Vuorisen haastattelu osuu hiihtolomaviikkoa edeltävälle perjantaille. Ei siis ihme, että juttutuokio saa hyvin liikuntapainotteisen alun. Hieman häpeillen Pekka tunnustaa, että urheilu on aika monessa kohtaa ohjannut elämän muitakin valintoja. Esimerkiksi SM-tason jääpalloujoukkueen harjoitukset viitenä päivänä viikossa ja ottelut siihen päälle aikatauluttivat pitkälle myös opiskeluja.

NUMEROLAPPU RINNASSA

Aikataulusapainottelu tuntuu tuottaneen tulosta molemmilla sarjoilla. *Porvoon Akilleksen* jääpalloujoukkue saavutti 80-luvulla kaksi Suomenmestaruutta ja neljä SM-pronssia. Jääpallouran, joka merkitsi Pekan mukaan yli 10 vuotta kollektiivista sitoutumista, jälkeen Pekasta tuli yksilöurheilija: suunnistus on kilpailusaralla tuottanut sekin lukuisia SM-mitaleja mestaruuksiin asti.

– Ikämiessarjoissa, Pekka huomauttaa. Seuraavalla huhti-toukokuussa käynnistyvällä suunnistuskaudella hän kertoo olevan edessä uudet haasteet: viisikymppisten sarjassa tulee näet vastaan uusia kovia kavereita.

Harjoittelijana Pekka väittää olevansa laiska, sen takia menestystä onkin tullut pääasiassa sprinteissä ja keskimatkoilla. Pidemmällä matkoilla ei kunto riitä. Uskoisikohan?

– Kun numerolappu on rinnassa, kilpailuvietti on aina kova. Tavoitteena on aina se ykkössija, Pekka toteaa, mutta lisää että liikunta merkitsee hänelle paljon muutakin kuin kilpailemista. Luonnossa liikuminen ratamestaritöiden parissa, pyöräillen ja hiihtäen tasapainottavat työelämän haasteita. Myös salibandy vilahtaa sivulauseessa.

Koko perhe, myyntialalla työskentelevä vaimo sekä kohta 12- ja 9-vuotiaat tyttäret pitävät liikkumisesta: hiihtolomallakin oli tiedossa jo ties monesko liikuntaviikko Vierumäellä. Perheen naimenemmistö saa Pekan mukaan äänestyksissä yleensä 3-1 -enemmistön lomakohteista äänestettäessä.

– Hieman tulosta tasapainottaa perheen bichon frisé uroskoira, muttei sitä silti käännä muuksi.

Pekka on paljasjalkainen porvoolainen. Opiskeluaika Otaniemessä tosin merkitsi asumista Helsingissä. Mutta vain väliaikaisesti; perhe viihtyy erinomaisesti Porvoossa rauhallisella omakotialueella keskustan tuntumassa.

Meritta Kovisto

VESA PENTTALA JA BETONI NAPPASIVAT

Perinteiseen kysymykseen: miksi valitsemallesi uralle, siis TKK:n rakennusosastolle, Pekka vastaa,

ettei oikeastaan tiedä.

Hän kertoo, että ylioppilastodistuksessakin oli viiden ällän seurassa yksi b – matematiikassa. – Olen harvinaisen kaukana teknologiatietäjä -roolista. Psykologisissa testeissä oma ruksini asettautuu pikemminkin sosiaalisen viihdyttäjän rooliin. Se rooli tosin perustuu tekniseen tietoon. En lähde heikoille jälle, jollen tiedä, hän kertoo ammattilaisarviosta, jonka on valmis itsekin allekirjoittamaan.

Se opiskeluvaihtoehto? – Lukion jälkeen koulu ei oikeastaan innostanut, jääpalloharrastus sen sijaan vei. TTK:n rakennusosasto valikoitui haku- ja pääsykoepapereihin aika sattumalta, perusteena oli se, että rakentaminen sinänsä kiinnosti.

Ensimmäiset opiskeluvuodet, joiden välissä Pekka kävi armeijan, eivät nekään vielä sytyttäneet. – Opiskelu tuntui olevan pelkkää matikkaa. Tunsin olevani ihan väärässä paikassa.

Se, mikä muutti asenteen ja motivaation opiskeluun, oli professori *Vesa Penttala* ja hänen vetämänsä betonitekniikan opintosuuntansa.

Pekka kertoo, ettei suinkaan ollut ainoa, joka innostui TTK:n silloisesta uudesta suuntautumsvaihtoehtosta, johon betoniteollisuus oli antanut rahoituksen. – Porukka oli tosi motivoitunutta, moni on edelleen betonikuvioissakin mukana.

Betonitekniikan lisäksi Pekka keskittyi rakentamistalouteen. – Sopiva yhdistelmä minulle, meikäläisestä ei olisi rakennesuunnittelijaksi ollut, hän itse arvioi.

KORKEALUJUUSBETONISTA SE LÄHTI

Korkealujuusbetonit olivat silloin uutta. Pekka teki niihin liittyen sekä diplomityönsä että jatkoi valmistuttuaan pari vuotta tutkijana korkeakoululla.

Partekin valmisbetonipuolelle hän siirtyi vuonna 1989. – Tuolloin elettiin korkeasuhdanteen jyrkintä nousuvaihetta ja imu teollisuuteen oli kova, Partekissäkin taisi olla yhtä aikaa 12 paikkaa auki, hän muistelee. Osa opiskeluvaihtoehdoista päättyi puolestaan Lohjalle.

Partekistä Pekkaa "lainattiin" SBK:hon tekemään esiselvitystä Betoniteollisuuden teknologiaohjelmaa varten yhdessä *Korhosen Pekan* kanssa. Kun projekti sai rahoituksen Tekesiltä, Pekka siirtyi vuosiksi 1992-1995 ohjelmaa toteuttamaan.

Projekti sai rahoitusta vuosi kerrallaan, joten riski hommien päättymisestä piti ottaa päätöksessä huomioon. Takataskussa oli kuitenkin sopimus, jonka mukaan Pekka palasi ohjelman loputtua vanhaan työntekijänä Partekille.

Silloista tilannetta muistelllessaan Pekka naurahattaa, että riski olikin sitten ihan toisaalla. 80-luvun lopun hurjasta noususta oli syöksytty vieläkin hurjempaan laskuun. Vain pari kuukautta projektin käynnistymisen jälkeen entistä Partekin betoniteollisuutta ei enää ollutkaan.

Jännä sattuma oli, että Pekan työpöytä teknologiaprojektissa oli Unioninkatu 14:ssä, samassa tilassa, jossa *Betonikeskus* (nykyisin *Betoniteollisuus ry*) on toiminut jo vuosia. Ja samassa talossa, jossa Pekka on nykyään *Rakennusteollisuus RT:n* palveluksessa.

Mutta hieman takaisin: Pekka harmittelee edelleen, että betoniteollisuuden isoissa yritysjärjestelyissä alalta hävisi peruuttamattomasti paljon tuttuja ja heidän mukanaan osaamista. Yhden ikäluokan puuttuminen on näkynyt myöhemmin siinä, että betoniyrityksistä on puuttunut se katu-uskottava markkinointiporukka, joka on sekä teknisesti osavaa että ymmärtää työmaan todellisuutta.

PAIKALLAVALUSSA KÄYTÄNTÖ JA TEORIA KÄSI KÄDESSÄ

Pekka itse kertoo viihtyneensä työmaalla ratkomaan käytännönläheisiä pulmia. Hänen "vanhan työntekijän" -sopimuksensa tarkoitti vuonna 1995 sitä, että hän siirtyi Lohja Oy:öön. 8,5 vuoden työrupeamasta hän nostaa yhdeksi tärkeimmistä *Kestävä kivitalo -hankeen*, jossa erityisesti Lohjan, nykyisen Ruduksen *Kauko Linna ja Pentti Lumme* olivat primus moottoreina.

Kestävä Kivitalo lähti Pekan mukaan käyntiin erittäin pienillä resursseilla. Hyvä status saavutettiin hänen mukaansa sillä, että hanke loi hyvät verkostot sekä kotimaassa että pohjoismaissa.

– Tehtiin yhteistyössä tiilipuolen *Matti Saarikosken ja Juha Karilaisen* kanssa valtava määrä reissuja, järjestettiin tilaisuuksia, käytiin tutustumassa työmailla. Esimerkiksi Tukholmassa oli vakkarityömaita, joille päästiin rakennuttaja-, suunnittelija- ja urakoitsijaporukoilla tutustumaan.

– Monet talonrakennusurakoitsijat, Skanska edelläkävijänä alkoivat pitkän tauon jälkeen määrätietoisesti kehittää omaa paikallavaluosaamistaan, esimerkiksi massiiviholveja. Vaikka paikallavalua on aina osattu maakunnassa, myös pääkaupunkiseudun työmaille alkoi syntyä uudestaan taitavia monitoimitusyhtiöitä. Asuntoalueista Vantaan Kartanonkoski on esimerkki, jossa Kestävä Kivitalo -idea on toteutettu laajemmin menestyksellisesti, Pekka luettelee.

Paikallavalumieheksi leimautuminen ei Pekkaa ole koskaan kaduttanut, päinvastoin. Omassa työnsä hänellä oli isona tavoitteena muuttaa perinteinen valmisbetonimyynti sellaiseksi että kuutioiden sijaan myydään ominaisuuksia. Elementti- ja valmisbetoniteollisuutta verratessaan hän toteaa, että valmisbetonia on usein tyydytty myymään pelkkänä bulkkituotteena valmiille markkinoille. Elementtipuolella uusia mahdollisuuksia ja kokonaisratkaisuja on tarjottu aktiivisemmin.

Betonilattiakuvioihin Pekka lojajuvuosiinsa suostaan uppoutui hyvän työväkensä *Veli-Pekka Rydenfeldin* kanssa, ja taitaa edelleen olla kohtuullisen tukevasi siinä kiinni.

– Lattian tekemisessä viehättää sen käytännönläheisyys, joka perustuu kuitenkin vanhaan teoriaan. Pelkällä teorialla ilman käytännön osaamista ei synny hyvää betonilattiaa, eikä tietystikään myös päinvastoin. Ongelmallista on, että koulutuspuolella ei tunnu löytyvän osajia, Pekka harmittelee. Vaikka oma työura on nyt toisaalla, hänkin on edelleen käynyt luennoimassa koulutustilaisuuksissa, muun muassa juuri lattia-asioista.

STANDARDOINTI: KÄYTÄNNÖSTÄ TEORIAAN?

Vuonna 2003 Pekka siirtyi *Rakennustuoteteollisuus RTT:hen*. Työmaalla viihtyneen asiantuntijan hppy standardien, eurokoodien ja CE-merkintöjen maailmaan oli iso. Vai oliko? – Kyllä ja ei, tietenkin ne ovat kaksi eri maailmaa, mutta maailmoilla on kuitenkin yhteinen päämäärä, Pekka vastaa.

– Niin kiinnostavia kuin kenttähommat olivatkin, meidän ikäpolvemme tavallaan juuttui niihin. Ammattimielessä se ei enää itseä motivoinut. Kun *Kaposen Antti* RTT:stä elokuussa 2003 soitti, päätös "alanvaihdosta" kesti 350 metriä Hämeenlinnan moottoritietä.

Myös hyvät henkilökemiat ovat selvästi asia joka on vaikuttanut moniin Pekan päätöksiin: RT:hen siirtymisessä hän kertoo *Markku Leinoksen* olleen keskeinen persoona.

– Minulla kävi hyvä tuuri, kun pääsin porukkaan, jonka ammatillinen asiaosaaminen on todella kovaa luokkaa. Suomalainen osaaminen myös brysselin käytävillä on hyvässä maineessa. Sen arvostuksen ovat vuosien aikana rakentaneet muutamat huippuasiantuntijamme kuten ympäristöministeriön *Matti J. Virtanen*, joka on istunut EU:n rakennusalan pysyvissä komiteassa vuodesta 1995. Monikaan ei ymmärrä, kuinka paljon hän on kaatanut raja-aitoja

Pekka Vuorisen arkisto

2

Suomen ja Euroopan väliltä, Pekka toteaa.

– Asiantuntevuuden lisäksi Suomen etuna EU:ssa on se, että RTT:nä edustamme niin monia materiaaleja ja laajaa joukkoa eri valmistajia, kun taas useiden muiden maiden lobbaajat ovat yksittäisten materiaalien ja tuotteiden puolestapuhujia.

RTT on Suomessa yksi niistä SFS:n toimialayhteisöistä, joka vastaa standardien tuottamisesta. Tukena sillä on erilaisia tukiryhmiä. – Standardisointitehtävissä olemme yhteistä Suomen etua ajavia ”virkamiehiä”. Mitä tulee edunvalvontaan, tuemme näissä asioissa luonnollisesti jäseniämme, heidän palveluksessaanhan me olemme, Pekka korostaa.

VERKOSTOITUMINEN ELINTÄRKEÄÄ

– Jännitti, Pekka myöntää, kun hän lähti kylmiltään eurooppalaiseen toimintaan. Ei ollut kokemusta eikä valmiita kontakteja ulkomaille. RTT:n standardisoinnin asiantuntijat olivat kuitenkin luoneet hyvän pelikentän, mille asettua.

Pekka arvelee, että psykologin arvioimat sosiaalisen viihdyttäjän taidot auttoivat tuossa vaiheessa tärkeiden verkostojen luomiseen. – Verkostot ovat EU-kentällä suomalaisille sikälikin elintärkeitä, että meidän resurssimme ovat kovin pienet. Tietoa pitää pystyä saamaan muutakin kautta kuin jokaisessa kokouksessa paikalla olemalla.

Standardisointi on Pekan mukaan sanana hienan rajallinen kuvaamaan hänen työtehtäviään. – Toki se on yksi osa, mutta kyllä tässä puhutaan nimenomaan eurooppalaisesta rakennuslainsäädännön kehityksestä sekä ylipäätään rakentamisen ja tuoteteollisuuden kehittamisestä.

Hän on tällä hetkellä vastuussa kahdesta CEN:n horisontaalisesta teknisestä komiteasta, jotka laativat standardeja rakennustuotteiden ja rakennusten ympäristövaikutusten arviointiin sekä rakennustuotteiden vaarallisten aineiden testaamiseen. Jälkimmäiseen tekniseen komiteaan perustettiin juuri uusi työryhmä joka käsittelee rakennustuotteiden radioaktiivisuutta. Pekka nimitettiin ryhmän puheenjohtajaksi vuoden alussa.

Pekan nykyinen titteli on erityisasiantuntija. Hänen tehtäväalueekseen on kirjattu rakentamisen määräykset, standardisointi ja ympäristö, jota kuvaa paremmin kestävä rakentaminen -termi.

Aikaisempi asiamies -titteli kuvasi Pekan mukaan työnsä varsinkin osuvasti. – Eräänlaista agenttitouhua tämä teknillisten ohjeiden ja määräysten sisältöön vaikuttaminen on. Yksinäisten asiantuntijoiden yksinäistä puuhaa, jossa luodaan

itse osaamiskenttä ja verkostoidutaan, Pekka nauhahtaa.

EUROOPPALAISTEN PELISÄÄNTÖJEN MUKAAN

Pekka myöntää, että standardointi on monimutkaista ja välillä pitkäpiimäistä mutta toisaalta loogista. Sitä on vaikea avata suurelle yleisölle. – Keskeinen ja meille pieneen maana äärimmäisen tärkeä tavoite standardisoinnissa ja siihen kytkeytyvässä rakennustuotteiden CE-merkinnässä on tuotteiden vapaa liikkuvuus yli rajojen. Pian kaikissa EU:n jäsenvaltioissa pakollisella CE-merkinnällä turvataan, että sekä kotimaisille markkinoille tulevat että meiltä vientiin lähtevät tuotteet täyttävät meidän määräykset niin turvallisuuden kuin muidenkin ominaisuuksien osalta.

Tärkeintä on hänen mukaansa ymmärtää, että muutaman vuoden kuluttua suomalainen rakennustuoteteollisuus elää eurooppalaisten pelisääntöjen mukaan. – Lainsäädäntö yhtenäistyy koko ajan ja EU:n rakennustuoteasetus tulee syrjäyttämään kansallisen rakennustuoteisiin liittyvän lainsäädännön. EU:hun lähtiessämme olemme avanneet myös omat rajamme vapaalle kaupalle.

Betoniteollisuus ei hänen mukaansa ole välttämättä vielä nähnyt yhtenäistymisen hyötyjä. Varsinkin valmisbetonia ja pitkälle myös elementtejä pidetään pelkästään kotimarkkinatuotteina. Esimerkiksi CE-merkittyjä kiviaineksiäkin viedään kuitenkin jo nyt Viroon, betonielementtejä puolestaan Ruotsiin.

MATERIAALINEUTRAALISTI TIETOOIN PERUSTUEN

Pekan tehtävä ympäristöstandardisoinnin osalta materiaalineutraali. Se mitä hän toisaalta vastustaa, on sellainen väärä rakennusmateriaalien ympäristömarkkinointi, jolla luodaan todentamattomaan tietoon perustuvia mielikuvia. Erityisesti entiseen betonimieheen on kolahtanut se, että betonia rakennusmateriaalina ja -tuotteena mollataan raaka-ainepohjansa ja energiantensiivisyytensä vuoksi.

– Kaikissa arvioinnissa on ehdottomasti otettava huomioon lopputuotteen koko elinkaari. Pitkikäiisen ja kestävä betoninkin kannalta tilanne muuttuu silloin aivan erilaiseksi, todelliseksi kestäväksi rakentamiseksi, Pekka korostaa.

Sirkka Saarinen

2

Pekka Vuorinen myöntää, että urheilu on usein ohjannut elämän muitakin valintoja. 10 vuotta jääpalloa SM-tasolla on sittemmin vaihtunut yksilölajeihin. Tulevan kauden haaste on uusia ikämiessarjan suunnistustestaruuksia, nyt sarjassa H50.